

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Сумський державний університет

ЗАТВЕРДЖУЮ
Голова приймальної комісії

В.С.
05 _____ 20*16* р.

ПРОГРАМА

**вступного іспиту при прийомі на навчання
для здобуття ступеня «доктор філософії» зі спеціальності
072 «Фінанси, банківська справа та страхування»
Освітньо-наукової програми – «Гроші, фінанси і кредит»,
«Фінансове посередництво»**

1 ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Спеціальність 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» спрямована на підготовку наукових і науково-педагогічних кадрів, а також висококваліфікованих фахівці-практиків, які займаються дослідженнями у сфері управління і організації фінансів, грошового обігу, кредиту, страхування і ринку цінних паперів, володіють науковими методами дослідження економічних процесів.

На вступному іспиті зі спеціальності – 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» претендент повинен продемонструвати володіння категорійно-понятійним апаратом фінансової науки, глибокі знання основних теорій і концепцій усіх розділів дисципліни, у тому числі в історико-методологічному аспекті; об'єктивних закономірностей формування системи грошово-кредитних відносин; уміння використовувати теорії і методи економічної науки для аналізу сучасних соціально-економічних проблем. Зокрема претендент має бути обізнаний щодо проблем державних і корпоративних фінансів, взаємозв'язків і взаємозалежності, що виникають в процесі функціонування і взаємодії різних ланок фінансової системи фінансових потоків і кругообігу капіталу; структурних елементів грошово-кредитної системи; руху грошових потоків в економіці.

Фахове вступне випробування здійснюється шляхом оцінки рівня професійних знань, умінь та навичок випускників з використанням загальнодержавних методів комплексної діагностики.

Фахове вступне випробування складається з двох частин тестових завдань різного рівня складності теоретичного напрямку.

Фахове вступне випробування проводиться в письмовій формі та триває 1 год. 30 хв. Під час випробування використовується шарикова або гелева ручка чорного чи синього кольору, чистий аркуш паперу (в якості чорнетки) та калькулятор. Усі інші речі та пристрої (в т.ч. мобільні телефони) використовувати забороняється. Під час випробування мобільні телефони повинні бути відключені.

Програма вступного іспиту сформована відповідно до паспорту спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування».

На фахове вступне випробування виносяться наступні дисципліни:

1. «Гроші та кредит»;
2. «Фінанси»;
3. «Публічні фінанси»;
4. «Банківські операції»;
5. «Страхування»;
6. «Фінансовий ринок».

2 АНОТАЦІЇ ТА ТИПОВІ ПИТАННЯ З ДИСЦИПЛІН, ЩО ВІНОСЯТЬСЯ НА ФАХОВЕ ВСТУПНЕ ВИПРОБУВАННЯ

2.1 Гроші та кредит

Зміст дисципліни

Походження грошей. Роль держави у творенні грошей. Сутність та економічна основа грошового обороту. Сутність та особливості функціонування грошового ринку. Маса грошей в обороті. Попит на гроші. Пропозиція грошей. Державне регулювання грошового обороту. Сутність, види та закономірності розвитку інфляції. Сутність валюти та валютних відносин. Платіжний баланс та золотовалютні резерви в механізмі валютного регулювання. Кругообіг коштів підприємства та необхідність залучення кредитів. Класифікація кредитів. Умови та порядок отримання банківського кредиту. Факторингові операції. Класична кількісна теорія грошей. Сучасний монетаризм. Призначення, статус та основи організації центрального банку. Поняття, призначення та класифікація комерційних банків.

Перелік теоретичних питань, що виносяться на фахове вступне випробування

1. Форми грошей.
2. Сутність грошей.
3. Функції грошей.
4. Попит на гроші та пропозиція грошей.
5. Закон грошового обігу.
6. Світові валютні системи.
7. Інфляція та її вимірювання.
8. Визначення та сутність кредиту.
9. Позичковий капітал і процент.
10. Функції та види кредиту.
11. Центральні банки та комерційні банки.
12. Міжнародна кредитна співпраця та офшорні центри.
13. Процентна ставка: її суть та види.
14. Механізм простого нарахування процентів.
15. Механізм складного нарахування процентів.
16. Змішане нарахування процентів.
17. Грошовий потік та його розрахунок.

2.2 Фінанси

Зміст дисципліни

Фінансова система України. Фінансовий механізм. Сутність бюджету. Бюджетний устрій. Система доходів бюджету. Система видатків бюджету. Бюджетний дефіцит. Бюджетний процес. Податки. Державні цільові фонди. Державний кредит. Фінансовий механізм зовнішньоекономічної діяльності. Фінанси установ невикробничої сфери та громадських організацій.

Перелік теоретичних питань, що виносяться на фахове вступне випробування

1. Історія виникнення фінансів. Сутність фінансів, їх зміст і специфічні ознаки. Централізовані та децентралізовані фінанси.
2. Поняття «фінансові ресурси», «фінансові відносини», «фінансова діяльність».
3. Сутність та види фінансових резервів.
4. Функції фінансів. Поняття «первинні доходи». Відмінності між категоріями «фінанси» і «гроші».
5. Поняття фінансової системи України. Сфери та ланки фінансової системи України за внутрішньою структурою. Поняття та ланки фінансової системи України за організаційною побудовою.
6. Основні функції Міністерства фінансів України, Державної фіскальної служби України, Державної казначейської служби України, Державної аудиторської служби України (в минулому - Державної фінансової інспекції України), Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку.
7. Сутність, суб'єкти та об'єкти фінансової політики, її складові. Сутність та склад фіскальної та монетарної політики. Податкова, бюджетна та боргова політики.
8. Фінансова стратегія і фінансова тактика. Класифікація фінансової політики (за ступенем регламентації, за завданнями, за характером реалізації).
9. Сутність фінансового механізму. Структура та складові фінансового механізму.
10. Органи, що здійснюють управління фінансами в Україні. Стратегія і тактика управління фінансами.
11. Поняття фінансового планування. Основні види фінансових планів.
12. Сутність фінансового контролю, його форми і види.
13. Система оподаткування в Україні. Класифікація податків. Прямі та непрямі податки.
14. Державні цільові фонди, їх суть, необхідність, розвиток. Завдання Пенсійного фонду України, Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття, Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування. Єдиний соціальний внесок.
15. Сутність державного кредиту та державного боргу. Види державного боргу. Управління державним боргом, його методи. Боргова стратегія та боргова тактика. Сутність реструктуризації боргу.
16. Фінанси домогосподарств.

2.3 Публічні фінанси

Зміст дисципліни

Публічні фінанси. Територіальна громада. Місцеві фінанси та їх функції. Склад та структура місцевих бюджетів. Цільові фонди органів місцевого самоврядування. Місцеві фінансові органи, їхні функції та організаційна структура. Місцеві податки та збори. Муніципальний кредит: позички, гарантії, запозичення. Програмно-цільовий метод бюджетного планування. Складання бюджетної програми. Міжбюджетні відносини та бюджетне регулювання. Розрахунок базової, реверсної дотації, освітньої та медичної субвенцій. Комунальна власність: поняття, склад, види, форми управління. Розрахунок орендних платежів. Аналіз особливостей функціонування комунальних підприємств. Фіскальна децентралізація. Партисипативне бюджетування. Організація публічно-приватного партнерства при забезпеченні публічних послуг.

Бюджетний устрій та побудова бюджетної системи України. Методи та джерела формування доходів бюджету. Склад і структура доходів бюджету України. Класифікація видатків бюджету. Склад і структура видатків бюджету України. Видатки бюджету на економічну діяльність держави та науку. Видатки бюджету на соціальний захист населення і соціальну сферу. Основи кошторисного фінансування. Фінансування освіти. Фінансування охорони здоров'я. Фінансування культурно-освітніх закладів. Фінансування закладів соціального забезпечення. Видатки бюджету на національну оборону та управління.

Перелік теоретичних питань, що виносяться на фахове вступне випробування

1. Публічний сектор економіки та публічні фінанси. Публічні фінансові інститути та їх місце у фінансовій системі.
2. Поняття місцевих фінансів, їх місце у фінансовій системі країни. Територіальна громада як суб'єкт економічної та фінансової діяльності. Функції місцевих фінансів. Історія вчення про місцеві фінанси. Міжнародні та національні стандарти організації місцевих фінансів. Європейська хартія про місцеве самоврядування.
3. Сутність та складові фінансової політики місцевих органів влади. Адміністративно-територіальна реформа та її наслідки для місцевої фінансової системи. Реформа з фіскальної децентралізації.
4. Склад та структура місцевих бюджетів. Фінансова автономія органів місцевого самоврядування та її оцінка.
5. Система видатків місцевих бюджетів. Програмно-цільовий метод бюджетного планування. Поняття, мета, завдання та показники виконання бюджетної програми. Паспорт бюджетної програми місцевого бюджету.
6. Фінансове вирівнювання та бюджетне регулювання. Типи міжбюджетних відносин. Сутність і стан фінансового вирівнювання. Бюджетні трансферти та їх види. Дотації. Алгоритм визначення обсягів базової та реверсної дотацій. Стабілізаційна дотація. Інші дотації місцевим бюджетам та порядок їх розподілу. Субвенції. Медична субвенція. Освітня субвенція. Реформування між бюджетних відносин в Україні.
7. Комунальна власність як матеріальна основа місцевого самоврядування. Поняття та склад комунальної власності.
8. Фінанси підприємств житлово-комунального господарства.

9. Європейські принципи фінансування місцевого самоврядування. Бюджетний федералізм. Особливості децентралізації в унітарних країнах. Зарубіжний досвід менеджменту місцевих бюджетів, місцевого оподаткування, міжбюджетного вирівнювання. Партисипативне бюджетування. Організація публічно-приватного партнерства у забезпеченні локальних муніципальних послуг.
10. Визначення понять: бюджет, бюджети місцевого самоврядування, місцеві бюджети, бюджетні асигнування; бюджетні призначення, бюджетний розпис, бюджетна установа; головні розпорядники бюджетних коштів, розпорядники бюджетних коштів; бюджетний запит, бюджетні зобов'язання.
11. Сутність і функції бюджету. Бюджет як фінансовий план. Бюджетне законодавство в Україні. Поняття та основні стадії бюджетного процесу.
12. Поняття «видатки» і «витрати» бюджету; «доходи» і «надходження» бюджету. Загальний і спеціальний фонди бюджету. Бюджетний період.
13. Бюджетна класифікація. Її складові частини. Доходи державного бюджету. Видатки бюджету. Профіцит та дефіцит бюджету. Показники рівня дефіциту бюджету. Види, джерела фінансування та напрямки скорочення бюджетного дефіциту.
14. Поняття та види кошторисів бюджетних установ. Основні показники при кошторисному фінансуванні.
15. Поняття та основні атрибути лімітної довідки, тарифікаційного списку, штатного розпису.
16. Видатки на освіту. Основні оперативно-сітьові показники установ освіти. Планування оплати праці в установах освіти.
17. Видатки на охорону здоров'я. Основні оперативно-сітьові показники в установах охорони здоров'я.

2.4 Банківські операції

Зміст дисципліни

Поняття банків, порядок їх створення. Нормативи діяльності банків. Відкриття рахунків у національній валюті. Відкриття рахунків в іноземній валюті. Принцип організації платіжної системи. Розрахунки платіжними дорученнями, вимогами, вимогами-дорученнями. Характеристика ресурсів банків. Активні та пасивні операції банків. Регулятивний капітал. Поняття форми забезпечення зворотності кредиту. Поняття цінних паперів. Вексельна форма розрахунків. Види обліку в банках. Поняття кореспондентських відносин. Рахунки “ностро”, “лоро” та “востро”. Суб'єкти зовнішньоекономічної діяльності. Експорт, імпорт, реекспорт. Бартерні операції. Зони пільгового інвестування. Підстави для відкриття акредитиву. Основні види валютних операцій.

Перелік теоретичних питань, що виносяться на фахове вступне випробування

1. Банки : види, функції та операції.
2. Порядок створення банків. Ліцензування діяльності банків
3. Регулювання НБУ діяльності банків.
4. Активні і пасивні банківські операції
5. Склад, структура і економічна характеристика банківських ресурсів

6. Формування власного капіталу банку. Функції власного капіталу банку.
7. Операції банків по залученню вкладів. Строкові депозити, вклади до запитання, ощадні вклади.
8. Суть, призначення, види банківських рахунків. Порядок відкриття рахунків в національній та іноземній валюті.
9. Форми безготівкових розрахунків та способи платежів.
10. Класифікація банківських кредитів. Етапи банківського кредитування.
11. Документальне оформлення надання кредиту. Укладення кредитних угод.
12. Форми забезпечення повернення банківських позичок. Застава та її види
13. Методи банківського кредитування: кредитна лінія, контокорент, овердрафт, разовий кредит.

2.5 Страхування

Зміст дисципліни

Необхідність страхового захисту як важливого засобу економічної безпеки суб'єктів господарювання та життєдіяльності людей на випадок шкоди, зумовленої ризиковими обставинами. Принципи та функції страхування. Класифікація страхування: за критеріями, ознаками, формами здійснення. Загальні підходи та принципи класифікації страхових ризиків. Управління ризиком та його основні етапи. Поняття страхового ринку, його учасники та структура. Системи страхування. Страхові договори, порядок їх підготовки та укладання. Основи актуарних розрахунків, особливості розрахунку страхових тарифів. Державне регулювання страхової діяльності. Сутність та призначення особистого страхування, основні види і форми особистого страхування. Майнове страхування, його необхідність і значення, основні види і форми. Необхідність, сутність і особливості страхування відповідальності, його основні види. Перестраховання: методи, форми та особливості договорів перестраховання. Доходи, витрати і фінансовий результат діяльності страхової організації. Поняття фінансової надійності страховика та методи її забезпечення.

Перелік теоретичних питань, що виносяться на фахове вступне випробування

1. Необхідність страхового захисту, сутність, принципи та функції страхування.
2. Класифікація страхування. Принципи обов'язкового і добровільного страхування, спільні ознаки та відмінності.
3. Поняття та види ризиків, їх класифікація. Особливості страхових ризиків.
4. Системи страхування та особливості їх застосування.
5. Поняття страхового ринку його функції та класифікація.
6. Структура страхового ринку. Характеристика структурних елементів страхового ринку.
7. Поняття, зміст і основні вимоги до страхових договорів. Процедура підготовки та укладання договору страхування.
8. Права та обов'язки суб'єктів страхового зобов'язання. Вирішення спорів і припинення дії договору страхування.
9. Завдання та функції органів державного нагляду за страховою діяльністю.
10. Структура страхового тарифу. Особливості тарифної політики страховика.
11. Поняття особистого страхування та його класифікація.

12. Страхування від нещасних випадків, його необхідність, значення та види. Обов'язкові види страхування від нещасних випадків.
13. Страхування життя, його необхідність, значення та види.
14. Медичне страхування.
15. Страхування майна юридичних і фізичних осіб.
16. Необхідність, сутність і особливості страхування відповідальності. Його основні види.
17. Особливості страхування цивільної відповідальності власників транспортних засобів.
18. Необхідність, сутність і принципи перестрахування. Форми та методи проведення перестраховальних операцій.
19. Договори перестрахування, їх характеристика.
20. Доходи страховика, їх склад і джерела формування.
21. Витрати страховика, їх склад і джерела формування.
22. Фінансові результати страховика та особливості їх формування.
23. Фінансова надійність страховика та чинники її забезпечення.
24. Технічні та математичні страхові резерви, їх структура, порядок формування.
25. Інвестиційна діяльність страхових компаній.

2.6 Фінансовий ринок

Зміст дисципліни

Поняття фінансового ринку та його структура. Суб'єкти фінансового ринку. Об'єкти фінансового ринку. Грошовий ринок, його структура і суть. Об'єкти і суб'єкти грошового ринку. Валютний ринок. Ринок капіталів. Ринок цінних паперів. Характеристика акцій та їх законодавче підґрунтя. Облігації. Вексель. Вексельний обіг в Україні. Цілі та завдання первинного ринку. Формування портфельів цінних паперів. Портфельі цінних паперів, їх види. Завдання та принципи ціноутворення на фінансовому ринку. Майбутня та поточна вартість фінансових інструментів. Вартість капіталу. Поняття та класифікація фінансових ризиків. Ризик та процентні ставки. Оцінка ризику окремого активу. Оцінка ризику портфелю активів. Концепція бета-коефіцієнтів. Модель оцінки капітальних активів. Мета та значення проведення фундаментального аналізу. Регіональний та галузевий аналіз. Технічний аналіз.

Перелік теоретичних питань, що виносяться на фахове вступне випробування

1. Поняття та структура фінансового ринку. Функції фінансового ринку.
2. Фінансові посередники. Переваги та недоліки функціонування фінансових посередників.
3. Грошовий ринок та ринок капіталів.
4. Сутність валютного ринку. Роль та функції валютного ринку.
5. Характеристика основних суб'єктів фінансового ринку та їх класифікація.
6. Характеристика об'єктів фінансового ринку.
7. Характеристика організованого ринку. Сутність біржі. Класифікація бірж.
8. Поняття емітента цінних паперів. Технологія проведення емісії цінних паперів.
9. Види та операції фінансових посередників на ринку цінних паперів.
10. Суть, структура і функції ринку цінних паперів.

11. Поняття цінних паперів та їх види. Акції, їх характеристика та класифікація.
12. Поняття цінних паперів та їх види. Облігації, їх характеристика та класифікація.
13. Векселі, їх характеристика та класифікація.
14. Основні характеристики (доходність, ризиковість, ліквідність).
15. Сутність та функції кредитного ринку. Суб'єкти та об'єкти кредитного ринку.

3 СТРУКТУРА ЕКЗАМЕНАЦІЙНИХ ЗАВДАНЬ

Екзаменаційні білети (приклад - додаток А) сформовані випадковим чином із збереженням приблизно однакової представленості дисциплін.

Екзаменаційний білет складається з двох частин тестових завдань різного рівня складності теоретичного напрямку.

Загальна кількість тестових завдань – 75, у тому числі 50 тестових завдань I рівня складності та 25 тестових завдань II рівня складності.

Тестові завдання I рівня складності мають три варіанти відповідей, серед яких лише один правильний. Тестові завдання II рівня складності мають чотири варіанти відповідей, серед яких лише один правильний.

4 КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Оцінка знань здійснюється за бальною системою.

Правильна відповідь за тестовим завданням I рівня складності оцінюється в 1 бал, правильна відповідь за тестовим завданням II рівня складності оцінюється в 2 бали.

Максимальна кількість балів, які вступник може набрати за тестовими відповідями становить за рівнями: I рівень складності - 50 балів, II рівень складності - 50 балів.

За кожні три виправлення знімається 1 бал.

Таким чином, вступник може максимально отримати за виконання тестових завдань 100 балів.

Вступники, які набрали менше 30 балів, до подальшої участі у конкурсному відборі не допускаються.

5 СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Гроші та кредит

1. «Гроші та кредит. Лекційне викладення». Навчальний посібник. / О.В.Зайцев. — Суми: СумДУ, 2010. — 179 с. — Режим доступу: <http://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/304>
2. Основи фінансового інструментарію: підручник / О. В. Зайцев. - Суми: Вид-во СумДУ, 2016. — 523 с. Режим доступу: <http://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/44581>
3. Дистанційний навчальний курс. Дисципліна «Гроші та кредит» (10 кредитів) та Курсова робота (з методичною базою до виконання). / Розробник: О. В. Зайцев. — Суми: Сумський державний університет. 2010 р. Режим доступу: <http://dl.sumdu.edu.ua/e-pub/21643/>

Фінанси

1. Ілляшенко К. В. Фінанси : конспект лекцій для студ. спец. 6.030508 "Фінанси і кредит", 6.030504 "Економіка підприємства", 6.030507 "Маркетинг", 6.030601 "Менеджмент" усіх форм навчання та слухачів ЦПО. Ч.1 / К. В. Ілляшенко, Т. О. Ілляшенко. — Суми : СумДУ, 2011. — 195 с. — Режим доступу: <http://www.essuir.sumdu.edu.ua/bitstream/123456789/24559/1/Ilyashenko.doc>
2. Ілляшенко К. В. Методичні вказівки до організації самостійної роботи з дисципліни "Фінанси" : для студ. спец. 6.030508 "Фінанси і кредит" усіх форм навчання та слухачів ЦПО. Ч.1 / К. В. Ілляшенко, Т. О. Ілляшенко, Н. В. Котенко. — Суми : СумДУ, 2012. — 80 с. — Режим доступу: <ftp://lib.sumdu.edu.ua/rio/2012/m3314.doc>
3. Фінанси : навч. посіб. / О. І. Кремень, В. М. Кремень. — К. : ЦУЛ, 2012. —Режим доступу: <http://lib.sumdu.edu.ua/library/DocDownloadForm?docid=339388>

Публічні фінанси

1. Розпутенко І. В. Публічні фінанси : навч. посіб. до дисципліни «Публічні фінанси». - К. : НАДУ, 2008. - 48 с.
2. Місцеві фінанси: підруч./ за ред. д.е.н., проф. О.П.Кириленко.-2-ге вид., доп. і перероб.- Тернопіль: Економічна думка ТНЕУ, 2015.-448 с.
3. Бюджетная система : конспект лекцій / К. В. Ильяшенко, Т. А. Ильяшенко, В. Г. Боронос, Н. В. Котенко. – Сумы : СумГУ, 2013. – 213 с.

Банківські операції

1. Операції комерційних банків: навчальний посібник/ А. О. Єпіфанов, Н. Г. Маслак, І. В. Сало. - Суми: Університетська книга, 2007. - 523 с.

2. Банківські операції : навчальний посібник/ О. І. Копилюк, О. М. Музичка. - 2-ге вид., випр. і допов.. - К.: ЦУЛ, 2012. - 536 с.
3. Банківські операції: навчальний посібник/ О. Т. Левандівський, П. У. Деметер. - К.: Знання, 2012. - 463 с.

Страховання

1. Закон України «Про страхування». [Електронний ресурс] / Офіційний веб-сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/%D0%BF%D1%80%D0%BE%20%D1%81%D1%82%D1%80%D0%B0%D1%85%D1%83%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F>
2. Страхування: підручник / ред. В. Д. Базилевич. – К.: Знання, 2008. – 1019 с.
3. Конспект лекцій з дисципліни „Страховання” Укладачі: В.М.Боронос, Е.Г.Козін, О.І.Мельник.-Суми: Вид-во СумДУ, 2009.- 121с.

Фінансовий ринок

1. Буднік, М. М. Фінансовий ринок (+Авторизований доступ) [Текст] : навч. посіб. / М. М. Буднік, Л. С. Мартюшева, Н. В. Сабліна. — К. : ЦУЛ, 2009. — 334 с. + Гриф МОН. – Режим доступу: <http://lib.sumdu.edu.ua/library/DocDownloadForm?docid=187203>
2. Маслова, С. О. Фінансовий ринок (+Авторизований доступ) [Текст] : навч. посіб. / С. О. Маслова, О. А. Опалов. — 4-те вид. — К. : Каравела, 2008. — 288 с. – Режим доступу: <http://lib.sumdu.edu.ua/library/DocDownloadForm?docid=181021>
3. Васильєва, В. В. Фінансовий ринок (+Авторизований доступ) [Текст] : навч. посіб. / В. В. Васильєва, О. Р. Васильченко. — К. : ЦУЛ, 2008. — 368 с. – Режим доступу: <http://lib.sumdu.edu.ua/library/DocDownloadForm?docid=161253>

ДОДАТОК А

СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова приймальної комісії

_____ 20__ р.

ЕКЗАМЕНАЦІЙНЕ ЗАВДАННЯ

**фахового вступного випробування при прийомі на навчання
для здобуття ступеня «доктор філософії» зі спеціальності
072 «Фінанси, банківська справа та страхування»
Освітньо-наукові програми – «Гроші, фінанси і кредит»,
«Фінансове посередництво»**

Варіант № 0

І рівень (Завдання мають лише 1 правильну відповідь)		
1	Які основні фізичні вимоги висуваються до грошей в сучасних умовах:	А) подільність; В) захищеність від підробки; С) дизайн.
2	Головною функцією грошового ринку є:	А) купівля валюти; В) формування ринкового рівня процента; С) балансування попиту та пропозиції грошей.
3	За темпами знецінення грошей виділяють наступні типи інфляції:	А) повзуча; В) цінова; С) нуліфікація.
4	Характерною відзнакою грошового ринку є те, що на ньому продається і купується такий товар, як:	А) золото; В) гроші; С) цінні папери.
5	Теорії кредиту:	А) раціоналістична; В) натуралістична; С) еволюційна.
6	До структури НБУ входять:	А) комерційні банки; В) фондові біржі; С) банкотно-монетний двір.
7	Грошова реформа — це:	А) повна чи часткова перебудова банківської системи; В) повна чи часткова перебудова валютної системи; С) повна чи часткова перебудова грошової системи.
8	Залишок готівки, який в будь-який момент може бути використаний для поточних платежів, — це:	А) запозичення; В) попит на гроші; С) поточна каса.
9	Сутність розподільчої функції фінансів полягає у:	А) розподілі ВВП по відповідним фондам; В) втручанні держави у формування доходів населення; С) розподілі доходів населення.

10	Коли виникли фінанси:	А) при феодалному ладі; В) при первіснообщинному ладі; С) при рабовласницькому ладі.
11	Що є головним матеріальним джерелом фінансових ресурсів:	А) податки; В) позики; С) національний дохід.
12	Суб'єктами розподільчих фінансових відносин є:	А) лише підприємства; В) лише громадяни; С) держава, юридичні особи, населення.
13	Первинними доходами у фізичних осіб на стадії первинного розподілу є:	А) стипендія; В) заробітна плата; С) пенсія.
14	Сукупність загальнодержавних і місцевих податків і зборів, які стягуються у встановленому Податковим кодексом порядку:	А) податкове регулювання; В) податкова політика; С) податкова система.
15	Особливістю складання фінансових планів є те, що вони складаються виключно у:	А) матеріальній формі; В) товарній формі; С) грошовій формі.
16	Фінанси підприємств - це:	А) доходи від виробничої діяльності; В) система економічних відносин, які виникають у процесі формування, розподілу та використання фондів грошових ресурсів підприємств; С) доходи підприємств різних форм власності.
17	Сукупність загальнодержавних і місцевих податків і зборів, які стягуються у встановленому Податковим кодексом порядку:	А) податкове регулювання; В) податкова політика; С) податкова система.
18	Сукупність пільг по створенню сприятливих умов для розвитку депресивних територій – це:	А) преференція; В) інвестиційний клімат; С) субсидія.
19	Які є види бюджетів згідно з Бюджетним Кодексом України?	А) федеральний бюджет, місцеві бюджети; В) державний бюджет, регіональні бюджети; С) державний бюджет і місцеві бюджети.
20	Причиною згортання процесу розвитку теорії місцевих фінансів в колишньому СРСР було:	А) податкова реформа; В) війна; С) націоналізація майна.
21	До місцевих фінансових інститутів відносять:	А) місцевий інвестиційний фонд; В) місцевий бюджет; С) місцевий фінансовий посередник.
22	Чи можуть бути емісійні кошти Національного банку джерелом фінансування дефіциту місцевого бюджету?	А) так; В) ні; С) так, за умови окремого рішення.
23	Кошти, які безоплатно і безповоротно передаються з одного бюджету до іншого - це:	А) міжбюджетні відносини; В) міжбюджетний трансферт. С) бюджетна позичка.
24	Зародження місцевих фінансів в Україні пов'язують із Земською реформою, що відбулася у:	А) 1864 р.; В) 1917 р.; С) 1938 р.
25	Прогноз Державного бюджету на наступні за плановим два бюджетні періоди складає:	А) Міністерство фінансів України; В) Державна казначейська служба України; С) Рахункова палата України.
26	Чи дозволяється українським банкам відкривати анонімні рахунки?	А) так, без обмежень. В) ні, без виключень. С) ні, за винятком випадків, передбачених законодавством України.
27	Основна мета інвестиційних операцій банку:	А) одержання спекулятивного прибутку; В) отримання додаткових ресурсів; С) отримання комісійної винагороди та комплексне обслуговування клієнтів.

28	Статутний капітал банку формується за рахунок:	А) коштів, отриманих у кредит; В) коштів залучених банком від вкладників; С) власних коштів акціонерів.
29	При збільшенні норми обов'язкового резервування обсяг вільних коштів в банку	А) збільшиться; В) зменшиться; С) залишиться без змін.
30	Які з перерахованих операцій за економічним характером не є кредитними:	А) надання гарантій; В) приймання депозитів; С) розміщення депозитів.
31	Активні операції банку із вкладення власних та залучених фінансових ресурсів у фондові активи шляхом придбання відповідних цінних паперів на фондовому ринку від свого імені – це:	А) емісійні; В) інвестиційні; С) посередницькі.
32	Банкам забороняється діяльність:	А) у сфері матеріального виробництва; В) у сфері реалізації пам'ятних, ювілейних і інвестиційних монет; С) шляхом виконання функцій страхового посередника.
33	Які цінні папери комерційні банки в Україні не мають права емігувати:	А) ощадні (депозитні) сертифікати; В) акції; С) фінансові векселі.
34	Страхова подія це:	А) потенційно можливе заподіяння збитку об'єкту страхування, на випадок якого укладений договір страхування; В) небезпека або випадковість, від якої провадиться страхування; С) документ, що містить вичерпну інформацію про страховий випадок.
35	Плата за страхування, яку отримує страхова компанія називається	А) страховим тарифом; В) страховою премією; С) страховою сумою.
36	Розрахунковий нормативний запас платоспроможності визначається на основі:	А) розміру статутного капіталу; В) надходжень страхових премій та страхових виплат; С) страхових премій, сплачених перестраховикам.
37	Страхове поле:	А) фактична кількість укладених договорів або застрахованих об'єктів; В) зобов'язання страховика здійснити страхову виплату страхувальнику у зв'язку з наслідками страхового випадку; С) максимальне число об'єктів страхування (майнових об'єктів або громадян), які потенційно можуть бути застраховані.
38	На актуарія покладаються така функція:	А) розробка методів обчислення страхових тарифів; В) розрахунок страхового збитку та страхового відшкодування; С) укладання договорів страхування.
39	Страхові резерви, які формуються страховиком, є:	А) власними коштами страховика; В) гарантією виконання зобов'язань перед страхувальниками; С) витратами страховика на проведення страхування.
40	Які існують сфери діяльності страховиків?	А) страхування життя і ризикове страхування; В) добровільне і обов'язкове страхування; С) страхування майнове, особисте, відповідальності.

41	Дослідження страхового ринку має на меті:	А) визначення кон'юнктури на товарних ринках; В) дослідження державно-політичної системи в країні; С) визначення попиту на страхові продукти і розробку конкурентоспроможних страхових продуктів.
42	Фінансовий ринок – це:	А) система економічних відносин, пов'язаних із купівлею-продажем цінних паперів між його учасниками; В) система економічних відносин, пов'язаних із купівлею-продажем грошових коштів між його учасниками; С) система економічних відносин, пов'язаних із купівлею-продажем фінансових активів між його учасниками.
43	Складові фінансового ринку:	А) грошовий ринок, ринок цінних паперів, ринок фінансових послуг; В) грошовий ринок, валютний ринок, страховий ринок, ринок капіталів; С) грошовий ринок, ринок капіталів.
44	Посередник між продавцями і покупцями при укладанні угод з цінними паперами, який діє від імені і за рахунок клієнта, отримуючи плату у вигляді комісійних – це:	А) дилер; В) брокер; С) фондова біржа.
45	Привілейовані акції:	А) дають право на фіксований дивіденд; В) не гарантують право на фіксований дивіденд; С) не надає першочергового права на участь у розподілі майна при ліквідації товариства.
46	Мета державного регулювання фінансового ринку в Україні передбачає:	А) додержання учасниками фінансових ринків вимог законодавства; В) нагляд за діяльністю фінансових установ; С) узгодження інтересів усіх суб'єктів фондового ринку встановленням необхідних обмежень і заборон у їхніх взаємовідносинах.
47	Лістинг – це:	А) список членів фондової біржі; В) котирування акцій; С) включення цінних паперів в котирувальний список.
48	Ліквідність цінних паперів визначається:	А) номінальною їх вартістю; В) балансовою вартістю; С) здатністю перетворюватися у готівку без значних втрат для їх власника.
49	Вексельне зобов'язання, що здійснюється особою, що приймає на себе відповідальність за виконання зобов'язань іншої особи (акцептанта, векселедавця, індосанта) – це:	А) аваль; В) акцепт; С) авізо.
50	Цінний папір розміщується випусками, має рівні обсяги і терміни здійснення прав всередині одного випуску, незалежно від часу придбання цінного паперу, то це:	А) цінні папери на пред'явника; В) емісійні цінні папери; С) неемісійний цінний папір.
II рівень (Завдання мають лише 1 правильну відповідь)		
51	Яке з наведених нижче визначень найбільш точно виражає сутність грошей:	А) це все те, що використовується як гроші; В) це все те, що виконує функції грошей; С) це законні платіжні засоби; D) це загальний еквівалент.
52	Сукупність запасів грошей у всіх їх формах, які перебувають у розпорядженні суб'єктів грошового обороту в певний момент:	А) грошова база; В) грошова маса; С) грошовий агрегат; D) грошове накопичення.

53	Вимоги закону грошового обігу становлять:	А) співвідношення фактичної кількості грошей необхідній кількості; В) державне регулювання грошового обігу; С) заміна повноцінних грошових знаків вартості; D) саморегулювання грошового обігу.
54	Назвіть різновиди інфляції, які характеризуються її розвитком на фоні економічного спаду:	А) відкрита інфляція; В) стагфляція; С) гіперінфляція; D) скрита інфляція.
55	Головним інструментом мобілізації ресурсів у державний і місцеві бюджети та перерозподілу національного доходу є:	А) державний кредит; В) податки; С) державні інвестиції; D) штрафи.
56	Виберіть функцію, яку виконує Пенсійний фонд України:	А) виплата страхових відшкодувань; В) недержавне пенсійне страхування громадян-резидентів; С) контроль за фінансуванням програм соціального розвитку; D) виплата пенсій за віком.
57	Виберіть із перерахованого нижче види фінансових стимулів:	А) податки; В) грамоти; С) спеціальні фінансові пільги; D) штрафи.
58	Допомога з тимчасової непрацевдатності виплачується застрахованим особам в залежності від:	А) кількості дітей до 18 років; В) стажу роботи на даному підприємстві; С) страхового стажу; D) важкості хвороби.
59	Які існують види податкових ставок?	А) тверді та м'які; В) часткові та повні; С) прямі та непрямі; D) абсолютні та відносні.
60	Органи місцевого самоврядування НЕ включають:	А) сільські, селищні, міські ради народних депутатів; В) виконавчі органи сільських, селищних, міських рад народних депутатів; С) територіальні громади; D) обласні та районні державні адміністрації.
61	В якому нормативно-правовому акті місцеве самоврядування визначається як право місцевих органів влади в межах закону керувати суттєвою часткою громадських справ на свою власну відповідальність та в інтересах місцевого населення?	А) Конституція. В) Закон «Про місцеве самоврядування». С) Бюджетний кодекс України. D) Європейська хартія про місцеве самоврядування.
62	Вихідним показником для фінансування лікарень є:	А) кількість палат; В) кількість ліжок; С) кількість посад медичного персоналу; D) кількість цілодобових постів.
63	На яких засадах надаються субвенції з Державного бюджету на виконання інвестиційних проектів?	А) на засадах конкуренції між бюджетами В) на засадах майнового забезпечення. С) на засадах платності. D) на засадах поверненості.
64	Функції власного капіталу банку:	А) капіталотворча, трансформаційна, оперативна, регулююча; В) захисна, оперативна, регулююча; С) трансформаційна, регулююча, емісійна; D) капіталотворча, трансформаційна, захисна, оперативна, регулююча, емісійна.
65	Форма короткострокового кредиту в межах встановленого ліміту, що дозволяє здійснювати розрахунки, коли у клієнта на поточному рахунку не достатньо коштів, називається:	А) лізинг; В) факторинг; С) овердрафт; D) консорціумне кредитування.

66	Норматив максимального розміру кредитного ризику на одного контрагента відповідно до вітчизняного нормативного-правового регулювання становить :	A) не більше 25% статутного капіталу банку; B) не більше 25% регулятивного капіталу банку; C) більше 25% регулятивного капіталу банку; D) більше 25% статутного капіталу банку.
67	Яким документом регулюються відносини клієнта і банку при операції «овердрафт»?	A) договором банківського рахунку; B) договором позики; C) договором купівлі-продажу; D) договором оренди.
68	За договором обов'язкового страхування відповідальності власників транспортних засобів ліміт відповідальності страховика за шкоду, заподіяну життю та здоров'ю потерпілого, становить:	A) 100 000 грн; B) 50 000 грн; C) 200 000 грн D) 51 000 грн.
69	У перестрахованні другий договір ексцедента суми використовується:	A) додатково до першого договору ексцедента суми; B) для небезпечних ризиків; C) як альтернатива до першого договору ексцедента суми; D) у тому разі, коли перший договір ексцедента суми не може задовольнити позовів.
70	Об'єднання страховиків «Моторно-транспортне страхове бюро України» діє в сфері страхування:	A) автотранспортне страхування; B) страхування морського транспорту; C) страхування авіаційного транспорту; D) обов'язкове страхування цивільної відповідальності власників транспортних засобів.
71	Виплата відсотків по іпотечним облігаціям повинна здійснюватися:	A) не рідше ніж 1 раз на рік; B) не рідше одно разу в квартал; C) два рази на рік; D) кожного місяця.
72	Який ризик, як правило, не включається в програму "часткове каско"?	A) дорожньо-транспортного випадку; B) вогневих ризиків і ризиків стихійних явищ; C) протиправних дій третіх осіб; D) угон або крадіжка транспортного засобу.
73	Світові стандарти фондового ринку були розроблені:	A) групою 50; B) групою 30; C) асоціацією центральних депозитаріїв; D) НКЦПФР.
74	Привілейовані акції не можуть бути випущені на суму, що по відношенню до статутного фонду акціонерного товариства перевищує:	A) 10 %; B) 15 %; C) 25 %; D) 50%.
75	Державна (Національна) комісія з цінних паперів та фондового ринку була створена у:	A) 1989 р.; B) 1991 р.; C) 1995 р.; D) 2006 р.

Завідувач кафедру

фінансів і кредиту

(підпис)

(прізвище, ініціали)

Завідувач кафедру фінансів,

банківської справи та страхування

(підпис)

(прізвище, ініціали)

Голова предметної комісії

(підпис)

(прізвище, ініціали)

СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Шифр _____

АРКУШ ВІДПОВІДІ
вступного іспиту при прийомі на навчання
для здобуття ступеня «доктор філософії» зі спеціальності
072 «Фінанси, банківська справа та страхування»
Освітньо-наукові програми – «Гроші, фінанси і кредит», «Фінансове посередництво»

Варіант № 0

Рівень I

№ питання	A	B	C	№ питання	A	B	C	№ питання	A	B	C	№ питання	A	B	C
1	☐	☐	☐	14	☐	☐	☐	27	☐	☐	☐	40	☐	☐	☐
2	☐	☐	☐	15	☐	☐	☐	28	☐	☐	☐	41	☐	☐	☐
3	☐	☐	☐	16	☐	☐	☐	29	☐	☐	☐	42	☐	☐	☐
4	☐	☐	☐	17	☐	☐	☐	30	☐	☐	☐	43	☐	☐	☐
5	☐	☐	☐	18	☐	☐	☐	31	☐	☐	☐	44	☐	☐	☐
6	☐	☐	☐	19	☐	☐	☐	32	☐	☐	☐	45	☐	☐	☐
7	☐	☐	☐	20	☐	☐	☐	33	☐	☐	☐	46	☐	☐	☐
8	☐	☐	☐	21	☐	☐	☐	34	☐	☐	☐	47	☐	☐	☐
9	☐	☐	☐	22	☐	☐	☐	35	☐	☐	☐	48	☐	☐	☐
10	☐	☐	☐	23	☐	☐	☐	36	☐	☐	☐	49	☐	☐	☐
11	☐	☐	☐	24	☐	☐	☐	37	☐	☐	☐	50	☐	☐	☐
12	☐	☐	☐	25	☐	☐	☐	38	☐	☐	☐				
13	☐	☐	☐	26	☐	☐	☐	39	☐	☐	☐				

Рівень II

№ питання	A	B	C	D	№ питання	A	B	C	D	№ питання	A	B	C	D
51	☐	☐	☐	☐	60	☐	☐	☐	☐	69	☐	☐	☐	☐
52	☐	☐	☐	☐	61	☐	☐	☐	☐	70	☐	☐	☐	☐
53	☐	☐	☐	☐	62	☐	☐	☐	☐	71	☐	☐	☐	☐
54	☐	☐	☐	☐	63	☐	☐	☐	☐	72	☐	☐	☐	☐
55	☐	☐	☐	☐	64	☐	☐	☐	☐	73	☐	☐	☐	☐
56	☐	☐	☐	☐	65	☐	☐	☐	☐	74	☐	☐	☐	☐
57	☐	☐	☐	☐	66	☐	☐	☐	☐	75	☐	☐	☐	☐
58	☐	☐	☐	☐	67	☐	☐	☐	☐					
59	☐	☐	☐	☐	68	☐	☐	☐	☐					

УВАГА!!! Завдання мають кілька варіантів відповідей, серед яких лише один правильний. Виберіть правильний, на Вашу думку, варіант та позначте його, як показано на зразку.

Кількість виправлень впливає на загальну оцінку роботи!

A	B	C	D
☒	☐	☐	☐

Кількість правильних відповідей – _____; Кількість балів за них – _____;

Кількість виправлень – _____; Знято балів за виправлення – _____;

Всього балів

з врахуванням знятих – _____ .

(числом та прописом)

Голова комісії

(підпис)

(прізвище, ініціали)

Члени комісії

(підпис)

(прізвище, ініціали)

(підпис)

(прізвище, ініціали)

РОЗРОБЛЕНО:

доц. кафедри фінансів і кредиту

Зайцев О.В.

доц. кафедри фінансів і кредиту

Ілляшенко Т.О.

доц. кафедри фінансів і кредиту

Котенко Н.В.

доц. кафедри фінансів і кредиту

Захаркіна Л.С.

проф. кафедри фінансів,
банківської справи та страхування

Рекуненко І.І.

доц. кафедри фінансів,
банківської справи та страхування

Журавка О.С.

доц. кафедри фінансів,
банківської справи та страхування

Буряк А.В.

Схвалено на засіданні приймальної комісії.
Протокол № 69 від 05.12.2016р.Відповідальний секретар
приймальної комісії

(підпис)

Васюк Р.А.

(прізвище, ініціали)

Голова
предметної комісії

(підпис)

Д'яконова І.І.